

NR. 2/2011 - 30. ÅRGANG

Historielagsnytt

Rønnehue i ny drakt

- Se artikkel side 18

Skoger og Konnerud
Historielag

Kongens heder til Reidar

Tekst: Per Runar Thoresen

Foto: Sven-Erik Rød

På en seanse i Drammen Teater i september ble Reidar Halden tildelt kongens fortjenestemedalje. Et 20-talls inviterte gjester var tilstede da Ordfører Tore Opdal Hansen foretok den høytidelige overrekkelsen med dertil valgte ord.

Foruten fremhevelse av Reidar's personlige faglige og menneskelige sider var det hans lange fartstid med over 50 år som fotograf i Drammens Tidene som ble fremhevet. Hans kolleger og ledere i Drammens Tidende understreket ordførers betraktninger og at Reidar var en institusjon i avisa.

Det ble også understreket med stor oppmerksomhet andre samfunnsaktiviteter og ikke minst hans lange og vedvarende innsats i Skoger- og Konnerud Historielag både i styret og en rekke utvalg hvor det fortsatt gjøres en stor innsats. Ikke minst har han i mange år bidratt med fotos og innspill til Historielagsnytt.

Historielaget og Historielagsnytt slutter seg til gratulantene.

Reidar Halden med Kongens Fortjenestemedalje.

Høstmøte med Antikviteter og Snurrepiperier

En artig kveld med trender og tendenser i samlermarkedet for de ca. 40 fremmøtte på historielagets høstmøte på Sørvangen.

Tekst/foto: Tone Sverreson Ørmen

Journalisten, samleren og lokalhistorikeren Oddbjørn Lervik var gjesteforeleser og

hadde bordet fullt av små og store spennende gjenstander fra fordums tid.

De tilstedeværende fikk høre en engasjert samler fortelle om mange små gjenstander som finnes i mange hjem.

Det å samle er en hobby som mange liker og man samler fordi man har hyggelige minner om forskjellige gjenstander.

Det er nå størst etterspørsel etter gamle postkort fra alle steder i Norge og de kan gå for høye summer, ny rekord er nå 7000,- kr, for et gammelt kort.

Vinylplater singler med cover er nå også veldig populært.

Gamle glass er populært og Nøstetangen er de mest verdifulle. Reklameartikler, skilt og tobakksesker er handelsvarer, men det er også verdifullt i forhold til at det er et stykke lokalhistorie.

Slik fortsatte den glade samler Oddbjørn Lervik og mange var interessert i det han hadde å vise frem.

Som vanlig var det litt bevertning og lodd-salg og formannen fortalte litt om historielagets virksomhet og ville gjerne ha litt innputt av de fremmøtte, for det er alltid plass til gode forslag og til medlemmer som har lyst eller er engasjert i det foreningen driver med.

Oddbjørn Lervik i forklarende dialog med Reidun Myhre og Bjørg Halden..

Formannen har ordet

I tiden etter forrige nummer av Historielagsnytt har virksomheten i laget fortsatt med de hovedaktiviteter som har stått på programmet de siste årene:

Vestskogdagen med samling ved minnebautaen, vandring til celle 3 og fremføring av skuespill på Rønnehue for ca. 200 fremmøtte. Totalt sett et vellykket arrangement! Fylldig omtale med bilder finner dere på våre hjemmesider: www.skhist.no under menypunktet «Siste nytt».

Arbeidet på Skjeldrumsaga går stadig fremover etter å ha pågått med varierende intensitet siden 2003. I løpet av 2011 er ny motor og bjelkelaget til gulvet i underetasjen på plass. I løpet av 2012 vil saga være klar til demonstrasjonsskjæring.

Fotogruppa arbeider jevnt og trutt med både innsamling av nye bilder og skanning av allerede innsamlede for elektronisk lagring av i alt ca. 2.500 bilder.

Sti- og boplasskomitéen er i jevn aktivitet og har tilbrakt mange timer til skogs for merking og vedlikehold.

Rønnehue-komitéen har gjennomført nødvendig løpende vedlikehold i tillegg til å gjøre plassen klar til arrangementet under Vestskogdagen.

Bygdesamlingen på Borge synes dessverre å ha gått nesten helt i glemmeboken for de fleste.

Historielagsnytt er heldigvis vitalt i sin 30. årgang. Redaksjonskomitéen fortsetter å holde medlemsbladet på et høyt kvalitetsnivå med mye interessant stoff.

Styret har besluttet at vi ikke ønsker å være deltaker i et mulig Byhistorisk senter i Drammen. Vi ønsker å holde fokus på våre primærrområder Skoger og Konnerud og har verken organisatoriske eller økonomiske ressurser til å forplikte oss langsiktig som deltaker i et Byhistorisk senter.

Skoger og Konnerud Historielag har nå eksistert i 36 år og har bidratt betydelig i henhold til formålsparagrafen i vedtektene:

Bygdesamlingen på Borge, Konnerud Gruber som ble en egen stiftelse i 1991, bevaring av bygdesaga på Skjeldrum, et tredvetalls historiske skuespill, flere hefter og bøker, betydelig samling av historiske bilder, historiske artikler gjennom 30 år-ganger av Historielagsnytt, lokalisering, dokumentering og merking av boplasser og ferdsselsveier, innspilling av filmer og, ikke minst, økt interesse for og kunnskap om lokalhistorien for Skoger og Konnerud for både medlemmer og andre i «nedslagsfeltet».

Det er i sum utført en betydelig jobb!

Likevel er det både heldigvis og dessverre slik at arbeidet aldri kan bli helt fullført! Ny historie skapes hver dag innenfor vårt nedslagsfelt med eksterne rammebetingelser som er under stadig endring. Historielaget må derfor bevisst tilpasse oss og endre oss slik at vi er et aktuelt og attraktivt lag i den tid vi til enhver tid virker i. Vi har en meget god organisatorisk og økonomisk plattform for å sikre at laget også kan ha høy aktivitet i kommende år, men det blir ikke mulig å realisere uten at mange av lagets nåværende og fremtidige medlemmer fortsatt ønsker å være aktive medlemmer.

Vi er inne i en prosess som vi i styret har kalt «Veien videre». Elementer i denne prosessen ble presentert og diskutert i Høstmøtet 3. november. Den stikkordsmessige presentasjonen min er lagt ut på våre hjemmesider www.skhist.no. Hovedbudskapet er en del åpne spørsmål som vi ønsker tilbakemelding på fra flest mulig av våre medlemmer. Vi i styret vet at mange av dere har gode idéer til hvordan vi kan drive laget videre og bedre, og derfor vil vi svært gjerne få innspill!

Gå inn på våre hjemmesider www.skhist.no, send en e-post til: formann@skhist.no eller send et postkort til Skoger og Konnerud Historielag, Boks 9112, 3006 Drammen. Absolutt alle forslag mottas med stor takk!

På forhånd: Takk for at nettopp DU er villig til å bidra aktivt til videre utvikling og drift av Skoger og Konnerud Historielag!

Arve Hoven

Historielagsnytt

Ansvarlig utgiver:

Styret i Skoger og Konnerud Historielag.
Nr. 2 november 2011 30. årgang.
Bladet kommer ut to ganger årlig - vår og høst - og sendes alle medlemmene i Historielaget. Opplag: 750 eksemplarer

Historielagsnytt tar i mot stoff og bilder fra Skoger og Konnerud.

Styret

i Skoger og Konnerud historielag har denne sammensetningen:

Formann Arve Hoven

(e-mail: ahoven@online.no)

Nestformann Bjørn Jonassen

Sekretær Per Runar Thoresen

(e-mail: p-thores@online.no)

Kasserer: Anne-Lise Jonassen

Styremedlem: Tone Sverresen Ørmen

Styremedlem: Kai-Roger Olsen

Varamedlem Elisabeth Ruud

Varamedlem Arnfinn Bråthen

Redaksjonskomité:

Redaktør: Per Runar Thoresen.

Tone Sverresen Ørmen, Ingrid Anita Velde,
Bjarne Jullum, Inger Johnsrud.

Fotokomité

Hans Haveraaen, leder, Åse H. Lyhmann
Blixrud, Ingar Steen, Anne Lise Møller Nilsen,
Tom Hayden og Oscar Hauge

Arrangementskomité:

Frank Tandberg, Arne Kristensen, Hans Haveraaen, Live Røine, Aud Juel og Astrid Ringstad

Teatergruppa - Det Dramatiske Selskap

President Gry Strøm Andersen, visepresident Jan Lokshall, kasserer Johan Stråle, sekretær Liz Lie. Styremedlemmer Jan Sundby Ekeberg, Helge Stenseth og Betty Sønstrød. Varamedlem: Oddbjørn Lervik

Bygdesamlingen på Borge

Guide: Oddvar Borge Johansen,
tlf. 32 88 41 10

Besøk vår nettside: www.skhist.no

Postadresse: Skoger og Konnerud Historielag,
Postboks 9112, 3006 Drammen
Lay out: Print Konsult, Andebu
Trykk: Trykk-Service, Drammen

Forsidebilde

Nybeiset Rønnehue foto: Reidar Halden

Konnerud's første gravplass

Tekst: Per Runar Thoresen

Foto: Reidar Halden

Kilde: Våre bøker om gruvedriften og nedtegnelser av Normann Solberg/Ragnar Halden.

Konnerud gamle kirke feiret 150 års jubileum for 3 år siden, men det var jo behov for kirkelige handlinger før den tid og ikke minst begravelser.

I tidligere tider foregikk Konnerud's begravelser både i Bragernes og Lier og senere ved Skoger gamle kirke og det ble nok en lang dag med hesteskyss og kanskje apostlenes hester også. Under gruvedriften ble spørsmålet om en gravplass nærmere Konnerud sterkt aktualisert. Befolkningen økte under gruvedriften. Det var hardt arbeide i dårlig klima og levealderen var ikke høy på disse arbeidsfolka. Det var også et stort innslag av tyske arbeidere og ingeniører. Når en verksarbeider var død var det bestemte prosedyrer om hvem som skulle delta og dermed brukte en stor del av styrken hele dagen på en begravelse.

Det første konkrete utspillet kom for over 270 år siden – i 1737.

Grew Wedel Jarlsberg som eide gruvene slet med å få endene til å møtes og søkte Kong Christian den sjette av Danmark om å få anlegge kirkegård og kirke. Kong Christian var konge av Danmark - Norge fra 1730 til 1746. Greven søkte om å få en begravelsesplass for Verkets døde - og en kirke i nærheten for værkets allmue. Svaret kom i juli samme år- datert Fredensborg slott 12. juli.

”Kirkegaarden skulle anlegges på Svarterud gård. Jorden skulle vies av enten biskop eller prost og så kunne de avdøde Bjergfolk derudi begraves” Med tiden kunne man også tillate oppført en liten kirke på samme grund, hvori gudstjenesten av Presten til Sande prestegjæld for Bjergfolket kunne forette”

Konnerud og Skoger tilhørte den gang Sande Prestegjeld under presten Gerhard Winge (prest fra 1738 til 1752) og han var også prost i Jarlsberg prosti. Først fra 1752 ble Skoger / Konnerud eget prestegjeld.

Befaring på Gravplassen: Fra V: Ragnar Halden, Normann Solberg og Sogneprest Bernt Vogt Ramslie 1999.

Gravplass på Holland nord-vest for Svingen i Vestbygda

Lokalhistorikerne strides nok litt om denne første gravplassen, men vi velger å gjengi historien slik den er beskrevet flere steder.

Etter at greven fikk denne tillatelse ble det straks tatt ut en gravplass. Denne ble anlagt på gården Holland i Vestbygda hvor daværende hovedvei fra Konnerud til Skoger gikk rett forbi. Gravplassen lå i en sydvent bakkehelling med vid utsikt mot Jordbræk og Skogerbygda forøvrig.

I følge gamle Skogerbøringer ble det gravlagt 9 personer før jordfestingen ble flyttet opp til Konnerud og nåværende kirkegård.

For 70-80 år siden var Kristian Gravdal d.e. på vei for å besøke sin gode venn Kristoffer Halden d.e. på Konnerud.

Han kom ”gamleveien” til Konnerud og kryssa ei klopp over Svarterudbekken nederst i jordkanten på Holland. Oppe i bakken et stykke holdt Åsmund Holland på med ei grøft.

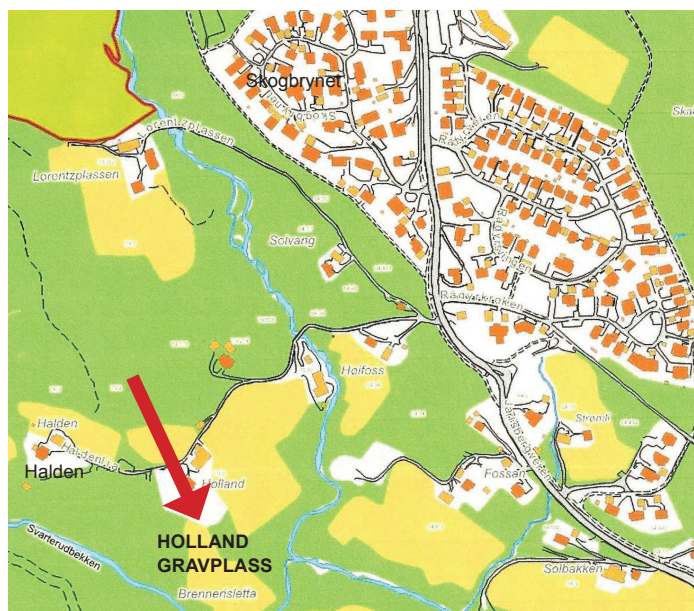
Redaktørens vignett

Vi er et av landets største historielag med over 500 medlemmer og har lenge hatt mistanke om at medlemsbladet vårt Historielagsnytt er en de viktigste grunnene til at vi har så mange medlemmer. På en liten ”gallup” på høstmøtet fikk vi dette bekreftet. Ting henger sammen. Ved å lage et godt medlemsblad beholder vi mange medlemmer og ved å ha mange medlemmer har vi økonomisk evne til å lage et godt medlemsblad. Redaksjonskomiteen følger kravet og ansvaret ”tett på huden” Sammen med våre bidragsytere skal vi fortsatt være ydmyke for jobben, men anstrenge oss til det ytterste for å leve opp til medlemmenes forventninger. Gi oss gjerne mer innsyn i deres forventninger.

Per Runar Thoresen

Det var ei drensgrøft som hadde tetta seg. Da støtte spaden borti noen trebiter som skulle vise seg å være fra det ene hjørnet på ei kiste. Kristian Gravdal fortsatte til Konnerud og kom tilbake med Kristoffer og barnebarnet Ragnar Halden. De fulgte med på gravinga. Grøfta lå i kanten på veien som lå på eggen på et lite bakkeheld. De stod og studerte og var enige om at det var parallelt med grava, men ikke særlig dypt naturlig nok da man den gang kun hadde håndredskaper å grave med. Gravinga ble stoppet og Åsmund ville ikke forstyrre gravefreden. Kristoffer pirket borti noe som lignet et stoff, rutete som sekkestrie. Det smuldret straks opp og ble til jord. Karene var lite i tvil om at her hadde de støtt på grevens gamle gravplass for sine avdøde bergfolk for over 200 år siden. Man hadde lest at kirkegården skulle ligge på Svarterud et sted, og nå fikk man bekreftet stedet nærmere lokalisert til Holland.

Funnet ble avmeldt til myndighetene og graven sto oppe noen dager før den ble lukket. Etter kort tid ble gravplassen flyttet til Eikholdt dvs. der hvor den ligger i dag.

Ragnar Halden med pekestokk ved gravplassen.

Aking, skrik, skrål og uhøflige ungdommer

Tekst: Per Runar Thoresen

Det er ganske morsomt med vedlagte leserinnlegg i en av byens aviser i 1927 hvor lokalbefolkningen besværer seg over aking i Konnerudbakkene og all den støy som fulgte med. I dag lever jo denne fritidsaktiviteten fortsatt men da mest ned gamlebakkene. Vi minner om at Konnerudbakkene den gang var både mer svingete og brattere enn i dag. Les selv:

Trafikken fra Konnerud.

Natteroen forstyrres i Konnerudgaten.

Vi ser os nu nødsaget til herigjennem at henvende os til hr. politimesteren i Drammen for at faa sat en stopper for eller iallefald en virksom bremse paa den i høieste grad generende uro som følger med en stor del av den «rasende begeistrede» ungdom, naar den pr. kjælke, ski eller bil etc. strømmer nedover til byen igjen fra Konnerud mellem kl. 11 og 2 om natterne. Særlig

onsdage, lørdage og søndage skraales og skrikes der av «fuld hals», uten spor av hensyn, og man kan si at det særlig er det «svake kjøen» som avleverer de mest hvinende og utøilede skrik, der kan gaa en til marg og ben Drister man sig av og til at tale enkelte følger tilrette, blir man — specifikt for tidsaanden — mødt med frække og ufor-skammede svar, hvormeget de end egentlig selv burde ha grund til at skamme sig. — Vi er forvisset om at en slik generende trafik ved de sene nattetider ikke vilde bli taalt f. eks. i kvartalelene omkring Bragernes centrum; mens vi heroppe har fundet os i denne natteuro nu i 2 a 3 aar.

Vi maa derfor haape at politiet i henhold til «vedtægter» og bestemmelser tar sig av dette forhold, naar der nu blir fremført klage derover, ti denne er saaavist — uten overdrivelse — i høi grad berettiget, man bør forskaanes for at bli fristet til «selvtægt».

I samme forbindelse vilde det være av interesse at faa vite om «lukningsvedtægtene» for Konnerud blir kontrollert overholdt; det er vel ikke stadig virkelig «sluttende selskaper» som moret sig deroppe.

Konnerudgaten 19. febr. 27.
Flere huseiere og leieboere.

Skoger herrestyre 1923-25

Bakerste rekke fra venstre: Hildemar Engh, Hjalmar Olsen, Ingv. Lie, Hans Jensen, Karl Andersen, Jørgen Jørgensen, T.O. Krogen, Hans Strømmen, Tollef Fjære, Olaf Steen, Sig. Berg

Midterste rekke fra venstre: John Grinde, H.C. Egge, Ole Rypaas, Eivind Vikar, Karl Ording, Peder Aabel, Chr. Martinsen, Otter Juritzen, Ths. Fretheim, Oscar Lunderby, Aksel Pettersvold, Bjørn Skalstad.

Sittende fra Venstre: Karl Borgersen, Ltz Grønland, Anders Svarterud, Ole Grinde, Martha Sundland, Arne N. Anchersen (ordfører), Jørgen Andvik (viceordfører), Elise Fuglesang, fru Monsen, J.A. Andersen, Enil Thorsberg, Johannes Pettersen.

Ordfører Arne Nicolai Anchersen

Tekst: Per Runar Thoresen

Kilde: Skogerboken

Arne Nicolai Anchersen var medlem av Skoger Herredstyre i over 20 år og representerte Høyre.

Han satt som ordfører i 3 perioder men ikke sammenhengende idet viceordfører på bildet Jørgen Andvik var ordfører 1917-19.

Anchersen var en aktiv herremann og var disponert ved Drammen Trævarefabrikk i 25 år.

I 2 perioder var han varamann til Stortin-

get fra Vestfold fylke. Han møtte på Stortinget i lange perioder og var bl.a. medlem av Næringskomiteen, Toldkomiteen og Sjøfarts og fiskerikomiteen.

Han var formann i fylkestinget i lange perioder og medlem av en rekke komiteer bl.a. formann i Skoger Forlikråd.

Videre medlem i Drammens Handelskammer, formann i Drammens Haandverk og industriforening og medlem av representantskapet i Norges Brannkasse.

Han var også ordfører i forstandskapet i Skoger Sparebank.

For øvrig vil det sikkert være mange i Skoger og Konnerud som kjenner eller er i familie med flere på bildet. De mest kjente Konnerud-folka som redaksjonen tar kjensel på er Axel Pettersvold, Emil Thorsbergi. Bjørn Skalstad som drev Skalstad Landhandleri og Hans Jensen som eide det meste av gruveområdet rundt Konnerudkollen bl.a.

A. N. Anchersen.

"Stubberud-saga"

- Drammens eneste Gårdssag i drift?

Tekst: Per Runar Thoresen

På veien inn til Stubberud rett før avkjøringen til Olsrud Parkering ligger det en gammel gårdssag på venstre side av Stubberudveien. Egentlig er den vel ikke så gammel.- bare vel 70 år men den er fortsatt i drift og antagelig den eneste av likesinnede i Drammen Kommune som er det.

"Stubberud-saga" er vel det passende navn fordi den ligger på Stubberud og eieren heter Anders Stubberud. 81 årige Anders bor like i nærheten og er født og oppvokst på Stubberud. Etter avtale treffer vi den spreke karen på saga og etter utseende og spenst er det god grunn til å betvile at han fyllte 81 år på FN-dagen, men folkeregisteret bekrefter fødselsår 1930 og da er det vel riktig.

Saga ble bygget rett før krigen av hans far Oskar Stubberud. Det har vært mange renoveringer og oppgraderinger opp gjennom årene. For noen år siden kunne han overta brukt utstyr fra Nikkerud Sag i Mjøndalen. En gammel motor fra Christiania er satt ut av spill og i dag er det en 30 hesters motor som er i bruk, - en motor som ble overflødig på Høvik Teglverk i Lier for noen år siden. Flatreimen er byttet ut med 4 kilereimer. Sagbladet er laget av hardmetall og Anders har slipeutsyr til å slippe det selv.

Han sager stokker opptil 40 cm i diameter og vanlige reisverkdimensjoner og bord ned til ¾ tommer. Å være sagmester er ikke en jobb for amatører og en skal ikke gjøre mye feil med "slemme" stokker før det går galt. Anders skryter veldig av sin hjelpemann Morten Solberg som stiller opp etter behov. Han er en dugandes kar han Morten.

Saga er en hobby og er ikke mye å feite opp pensjonen fra Luftfartsverket med. Det er mest for å avhjelpe naboer og andre kjente som har noen stokker de vil ha plank av. Ikke minst er det jo artig

Foto: Bjarne Jullum.

å holde liv i gamle tradisjoner men hvor lenge vet han ikke. Det får helsen avgjøre.

Stubberud-ene

Tekstforfatteren mener å være rimelig godt kjent på Stubberud etter også ha vært avisgutt der som unggutt og var godt kjent med at

Forts. neste side

Foran saga i år 2000. Fra venstre: Gunnar Prøys, Morten Solberg, Anders Stubberud og Jørn Bjerkeseth. Foto: Olaf Rustand.

Anders Stubberud i samtale med Per Runar Thoresen Foto Bjarne Jullum.

Fester med høy cigarføring på Skogvang

I en gammel protokoll fra byarkivets rikholdige gemmer, fortelles det detaljrikt om årlige nyttårsfester på Skogvang. Festkomiteen begynte å ta sirlige notater fra både planlegging og gjennomføring i 1918. Protokollen gir bokstavelig talt mange festlige glimt fra en annen tid.

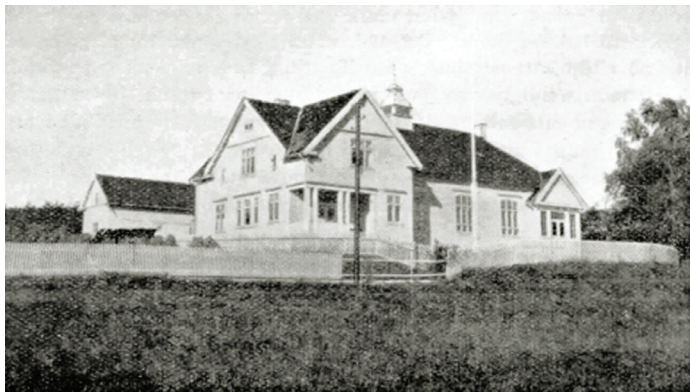
Av: Ingvild-Anita Velde Kösling

Det var festkomiteens leder, Søren Chr. Bough, som på et møte den 3. januar 1918 foreslo at festkomiteen skulle gå til anskaffelse av en protokoll. Han foreslo også at opplysninger fra de to sist avviklede nyttårsfestene skulle føres inn i denne. Heldigvis ble Boughs forslag enstemmig vedtatt.

Årviss tradisjon

Om nyttårsfesten i 1917, står det å lese at den ble holdt på Skogvang, og tilsammen cirka 60 par deltok. Dette året ble festkomiteen ledet av H.B. Jordbræk. Han hadde med seg H. Skjeldrum, Fredrik Blichfeldt, Anders Juel og E. Vikør.

Damene hadde med smørbrød, og det ble servert kaffe og dessert. Kalaset kom på kroner 7,50 per par. Formann Jordbræk holdt

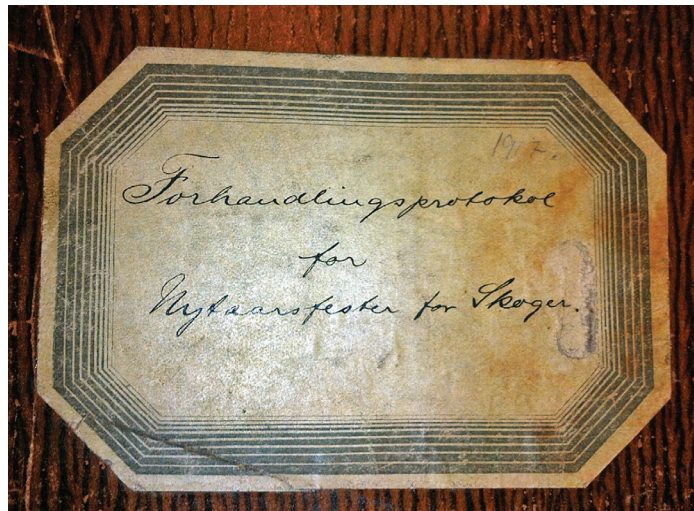

Det var stil over nyttårsfestene på Skogvang. Den 4. januar 1919 svingte 170 festdeltakere seg på lokalet til klokken 05 på morgenkysten neste dag.

Forts. fra forrige side

det var 3 karer i sin tid der inne som het Stubberud og jeg tenkte først at de var brødre. Det viste seg at Anders, Arvid og Kjell alle var 1930 åringer og naturlig nok ikke brødre allikevel. To var fettere, men Anders er ikke skyldt til noen av dem. Deler av slekta hans kom fra hvalfangerslekt i Sandefjord.

Anders vokste opp på Damstokk- gården som ligger på motsatt side av Stubberudveien 3-400 meter lenger oppover og er sønn av Oskar og Liv Stubberud som overtok bruket i 1923. Hans far ble

Protokollen fra nyttårsfestene befinner seg nå i byarkivet i Drammen. Foto: Ingvild-Anita Velde Kösling.

nyttårstalen, og det var han som tok til orde for at nyttårsfestene skulle bli en fast tradisjon i Skoger. Og slik ble det.

Varm aftens

Neste nyttårsfest ble holdt på Skogvang 3. januar 1918. 170 personer deltok, og matmessig hadde det skjedd et ikke ubetydelig løft i forhold til året før. Det ble servert såkalt varm aftens, og på bordet sto fiskepudding og oksestek med rødvin og øl. Deretter ble det servert kaffe, julekake og bisp (en drikk som ligner på det vi kaller gløgg). Dette året kom utgiftene på 12 kroner per par. Fra disse festene er det referert litt overflatisk i ettertid, og det er først i forbindelse med nyttårsfesten i 1919 alle detaljer blir protokollført.

Vanskelig å skaffe mat

Komiteen bestemte at festen skulle holdes den 4. januar, og at det skulle settes inn annonser i Drammens Tidende fire dager i desember. Det kommer fram at det ikke var så lett å få tak i matvarene som trengtes, men menyen ble bestemt "under forutsætning av at man under de nuværende vanskelige provianteringsforholde kunde skaffe hvad der tiltrængtes":

enkemann og ble senere gift med en annen kjent Konnerud-dame Elna født Gomperud, - en dame redaksjonen tidligere har intervjuet om andre ting.

Skjeldrumsaga

Historielaget har et prosjekt gående med restaurering av ei gammel sag i Skoger hvor vi om ikke altfor lenge kan vise demonstrasjon på saga i drift i tillegg til et Jorsbruksmuseum i underetasjen. Ikke mange byer på Østlandet som kan ha to oppgående sager.

Festdeltakerne kjørte til og fra nyttårsfestene på Skogvang med hest og slede. Utgifter til hestepassere og bud står i 1919 oppført med 38 kroner. Foto: Reidar Halden.

Fiskepudding med rødvin, dyrestek med stuede erter og gulrøtter, hvitvin og øl, kaffe og julekake skulle stå på bordet. I tillegg kom “en enkelt cigar og appelsiner utover aftenen til damene”.

Det ble inngått avtale med Elise Hallerud om å ta ansvar for kokkering og anretning, og servise ble leid fra Edv. Werners Glas-magasin i Drammen.

Åtte serveringsdamer

I referatet som er skrevet den 29. desember, få dager før festen skulle finne sted, går det fram at det ikke hadde vært så lett å få alle detaljer på plass.

Komiteen har klart å få tak i fiskepudding hos frk. Jordbræk, og dyrestek har kjøpmann Torgersrud klart å skaffe. Når det gjelder mel, kaffe og sukker, har man henvendt seg til Skoger forsyningsnemnd, men forgjeves.

Komiteens medlemmer påtar seg å skaffe dette fra annet hold. Dessuten lover formannen å sørge for sukkerbiter til kaffen. Han påtar seg også å skaffe grønne erter. Et annet komitémedlem sørger for godt smør, samt sur og søt fløte. Konene til festkomiteens medlemmer lovet å ta ansvaret for duker, anretningsbestikk, kokeredskaper, og blomstervaser, foruten å få tak i åtte serve-

ringsdamer til festen. Det ble også bestemt hvem som skulle kjøre og hente bordene, som skulle lånes på Skjeldrum og Torrud.

Siste innspurt

Den 3. januar er hele komiteen samlet på Skogvang fra klokken 11.00 på formiddagen. De henger i stroppen med de siste forberedelsene helt fram til klokken 21.00. Fru Hallerud forsikrer dem om, at det er nok mat til å bespise de 170 personene som er påmeldt. Det settes opp danseliste med polonaise, vals, quickstep og gallop, og man forvisser seg om at det finnes nok hestepassere.

Hans B. Jordbræk, formann i festkomiteén.

Festet til den lyse morgen

Neste dag klokken 19.00 åpnes dørene til nyttårsfesten på Skogvang. Festen, som beskrives som meget vellykket, varte faktisk helt til klokken 05.00 på morgenkvisten, med servering av kaffe og julekake klokken 02.00.

Med tanke på hvor lenge det lystige laget varte, er det fullt forståelig at festkomiteen ikke tok fatt på oppryddingen før den 6. januar. Da var de til gjengjeld i sving på Skogvang fra klokken 11.00 til klokken 20.00. De spiste en middag bestående av rester fra festen, riktignok uten noe særlig å drikke, for “der var desværre ingen vin tilbake”.

Ifølge regnskapet, kostet festen tilsammen 1517 kroner. Fiskepudding til 170 personer kostet 112 kroner, og dyrestek til samme antall kom på 325 kroner. Lønna til kokka, hennes assistenter og serveringspersonalet kom på tilsammen 90 kroner. Utgifter til vin og øl står oppført med 349 kroner, og sigarene til herrene kostet 50 kroner. Dessuten ble det kjøpt selters og appelsiner for 100 kroner. Hestepassere og bud ble lønnet med i alt 38 kroner.

I regnskapet for nyttårsfesten i 1911/9 er også utgifter til protokollen ført opp. Den kostet 4 kroner og 25 øre.

Kulturminnet på plass igjen

Tekst: Per Runar Thoresen

I forrige utgave fortalte vi om et skilt om Fredet kulturminne på Tolerudåsen (åsen mellom Mæhlen og Fjeldsveien) som var blitt borte. Det var Historielaget som hadde satt opp skiltet. Buskerud Fylke lovet å lage et nytt skilt men så langt kom de ikke.

Et tilsvarende skilt ble funnet etter opprydding i kjelleren til avdøde Hans Halden (en av krumtappene i Historielaget) og dermed ble veien og tiden kortere til å få satt et nytt skilt på plass igjen.

Foto: Reidar Halden.

Kolonialen på Bernås

Konnerud's største matbutikk lå på Bernås der Konnerud Rør i dag ligger. Butikken ble åpnet i 1950 årene av Harald Wike.

Tekst: Tone Sverreson Ørmen

Sønnen Svein var der tidlig og sent og hjalp sin far, og etter militærtjenesten var han fast på plass i butikken. Han var utdannet pølsemaker og hadde godt handlag med kjøttdisken. De brakte varer hjem på døren, hvis det var nødvendig. Butikken var på 250 kvadrat meter og det var stort på den tiden.

Björg Wike (født Skjelsbæk) giftet seg med Svein, og hun hjalp til det hun kunne. Hun startet med å vaske gulv, for hun ville være hjemme da barna var små. På den tiden var det normale åpningstider med en langdag i uken, i forhold til i dag som butikkene er oppe hele døgnet rundt, sier hun og syntes nesten synd på de som må jobbe til alle døgnets tider.

Utenfor butikk vinduene på Bernås gikk Konnerudgata og det var hovedgata, alle måtte forbi butikken før omleggingen av veien.

I 1962 var det vanlig å handle for under 100 kr for hele uken for en familie. I motsetning til nå som folk handler store mengder, men de kaster også mye mer. Det gjorde vi aldri før sier Björg og tenker tilbake - kanskje datomerkingen har noe av skylden. Etter hvert vokste befolkningen på Konnerud og nærbutikken vokste også ut av sine gamle lokaler.

Konnerud gamle butikk foto. Reidar Halden 1976

Svein og Björg Wike planla å flytte ned til Konnerud - senteret da det skulle bygges.

Konnerudsenteret ble åpnet 19.oktober 1984 av Ordfører Erik Dahlheim som fikk æren av å klippe snoren sammen med Ivar Bræk Knutsen og Sverre Carlsen.

Men dette fikk aldri Svein Wike oppleve for han ble syk og døde før den planlagte flyttingen. Men Björg Wike tok tak i prosjektet og fikk alt på plass sammen med barna sine ,og dette klarte hun fint.

De nye lokalene i Konnerudsenteret var på 750 kvadratmeter og butikken virket veldig stor, men den var snart full av matvarer.

Björg Wike i nyåpnet kjøttdisk 12 sept. 1984. Foto: Thor-Egil Tjugum.

Men da malerbutikken flyttet ut av 1.etg overtok hun også disse lokalene og forretningen var da på 1100 kvadratmeter, stor og luftig.

Butikken hadde stor ombygging av lokalene i 2000 – 2001 og da ble butikken totalrenovert.

Dermed ble butikken helt topp moderne og med topp standard etter datidens krav.

De selger butikken i 2003, Bjørg Wike trakk seg tilbake og beholdt bare fast eiendom.

I 2002 var det klart at, Konnerudsenteret skulle bli fire ganger så stort. Det ble planlagt en storstilt utbygging med butik-

Svein og Harald Wike i butikken på Bernås. Foto: Reidar Halden.

Foto: Tone Sverreson Ørmen.

ker, boliger og parkeringskjeller. Parkeringskjelleren er vel det eneste som ikke er blitt gjennomført.

Høsten 2011 har deler av det nye Konnerudsenteret åpnet, og Bjørg Wike har vært nede i den nye butikken, - den er så stor ...nesten slik at en går seg bort, men den er veldig delikat og det er et imponerende utvalg, så det må være moro å få jobbe i en slik butikk, sier hun som styrte Wike mat i mange år. Selv om det er en stund siden butikken het det, sier folk på Konnerud fortsatt Wike når de skal handle i matbutikken på Konnerudsenteret.

Er det slutt med denne moroa?

Tekst: Per Runar Thoresen

Da vi var unger hadde vi en rekke lekeaktiviteter jeg knapt har sett de siste årene. Er det slutt på disse eller er det jeg som ikke følger med. Mange av dere vil i hvert fall kjenne dere igjen.

”Ping, pang blekkboks”

Dette var en gjemmelek hvor alle deltakerne gjemte seg unntatt en. Han/hun sitter ved en blikkboks, skjuler øynene og teller og det gjaldt å telle kjapt. Deretter ”Den som ikke har gjemt seg nå, skal stå” Ser han/finner han en som har gjemt seg må han trå på boksen og rope vedkommendes navn, som så ”er tatt til fange” og må komme frem. Klarer en som ikke er tatt å komme frem, må han sparke til boksen og rope: ”Ping pang, blekkboks” Da er alle ”fangene” fri og kan gjemme seg igjen. Leken begynner forfra igjen og ruller til man skifter ut den som teller. Større kamerater satte ofte den yngste til å telle og etter en stund gikk han gjerne sur og trakk seg.

”Vippe pinne”

Et innelag og et utelag. Vi trenger en lang og en kort pinne, 2 små steiner (gjærne mursteiner) Steinene blir satt ved siden av hverandre med ca. 10 cm mellomrom med den korte pinnen på tvers over steinene. Den lange pinnen brukes til å vippe den korte pinnen av gårde lengst mulig. Den lange pinnen blir lagt over steinene og utelaget skal med den korte pinnen prøve å treffe den lange pinnen (vippe den av steinene) Hvis utelaget fanger den korte pinnen i lufta eller slår ut den

lange pinnen av steinene, blir de innelag. Noen brukte også avstanden fra der den korte pinnen landet etter og ha bommet på den lange til å måle poeng ved antall ganger langpinne kunne måles inn til steinene. Noen ganger brukte vi også å kaste den korte pinnen opp i lufta og fikk poeng for hver gang vi traff med den lange pinnen.

”Kappe land”

Det var en lek med 2 deltakere. Det ble risset en stor ring eller firkant i bakken og delt i to. Man stod i hver sin del og kastet en kniv i bakken på motpartens del. Det ble risset en rett linje i bakken slik knivbladet stod og risse inn mot eget land og velge større land. Slik kunne man holde på til en ikke lenger hadde stort nok land til å kunne stå der. Da hadde man tapt.

”Kaste på stikka - Danke”

Utfordringen var å kaste mynter og havne nærmest stikka. Den som var nærmest kunne la de andre kaste til en annen kom nærmere. Ved oppgjørets time fikk førstemann riste hele potten i hånden og velge mynt eller krone og kunne plukke inn sitt valg i lomma, Slik fortsatte det til potten var tom. Vi mindre greide oss med kobbermynt (fem-øringer) mens de store gutta brukte sølvpenger (kronestykker) og potten kunne bli ganske formidabel på en søndagsformiddag

En dag på gården

Fra en middels stor gård i Skoger i oktober 1915.

Av: Inger Johnsrud, etter et notat hennes far Markus Johnsrud har laget.

Vekkerklokka ringer - den viser seks, men den går alltid en halv time for fort. Gårdens folk våkner til en ny arbeidsdag. Gårdsgutten tørner ut til stallen for å stille de tre hestene. Så inn igjen for å få seg litt mat. Imens har budeia tent fjøslykta og gått til fjøset. Hun har ansvaret for 18 melkekuer og en del ungdyr.

Litt før klokka halv åtte kommer gårdsgutten med hest og støytekjerre, da må de to femtiliterspanna stå ferdig. Melka må på "krakken" oppe ved veien før melkekjøreren i kjørelaget kommer forbi. Det kunne lett gå ut over humøret om han måtte stå og vente. Men en kunne nok regne med tilgivelse og forståelse dersom årsaken var et uhell, ei ku som lå rett ut i melkefeber for eksempel. Det var slikt som kunne hende, og alle visste at da sto det kanskje om livet til ei verdifull melkeku.

Ellers hadde sønnen Pål på seksten og gårdsgutten Nils nok å gjøre med vinterveden som nå var bra tørr og skulle i hus før vinteren kom. Med bogesag hadde to mann et par uker i våres stått og kappet, og siden kløvet, veden ute på vedtomta.

Klokka ni er det frokost. Bonden sjøl kommer inn fra jordet med to hester i et beite, han har en dags pløying igjen. Hestene

får havre nå, det er bare ei kort hvil på en halv time. Beholdningen av hakkels er slutt, så etter frokost er det bare å sette i gang og skjære hakkels. Den yngste sønnen, Per på tolv år, blir satt til å kjøre hestene i hestevandringen, og det er nok noe av det mest kjedsommelige han kan tenke seg.

Til hakkels blir det brukt en blanding av høy og halm. Hakkels skjæringa er ikke bare av det gode. Den kan være årsak til at kuer får "skarpt". Det kan hende at dyrlegen har vanskelig for å finne ut hva som egentlig feiler kua. Så en dag er det plutselig slutt. Det er bare å åpne og undersøke, for så å finne en ståltrådbit ved hjertet.

Det nærmer seg middag. Ti-femten minutter før tolv er det stans i arbeidet. Hestene spennes fra og settes inn på stallen. Nå skal de ha "sørpe", det er hakkels fuktet med vann. I tillegg får de noen bokser med avfallsmel eller rugris.

Portrett av Markus Johnsrud som også var Historielagets første formann.

Potetopptakeren var den første gardsredskapen som kom til Bygdemuseet på Borge. Maskinen er akkurat 100 år i år. Den kom fra Markus Johnsrud som står bak maskinen. Foto: Reidar Halden.

Etter middag hviler det en velsignet ro over gården. Det er middagshvil for mennesker og dyr, - kanskje ikke helt for kvinnfolk, som må ha oppvasken unnagjort først.

Klokka halv to er det kaffe, og så hentes hestene fra stallen. Litt seinere kan en høre at hakkelsmaskinen er i gang igjen på låven. Det er han far sjøl og gårdsgutten Nils som mater maskinen med et sammenhengende belte av fôr.

Ute på vedtomta driver Pål med sitt. Han lesser trillebåra full med ved og triller inn i vedskjulet. Men selv en ung rygg kan bli trøtt, og hoggestabben står så beleilig til. Snart går tankene sine egne veier – det er vanskelig å glemme den jenta som var på Skogvang på høstfesten til Ungdomslaget... Det er flere ting som skal forandres her på gården når han selv en gang slipper til. Nei, det er så langt fram, og foreløpig blir det å kjøre trillebår.

Så lir det mot "eftasvæl" (m. tykk l). Hestene seles av, for nå er arbeidsdagen deres slutt, hakkelsrommet er fullt. Men folkene på gården har ei økt igjen. Etter en halv times matpause går hver til sitt arbeid igjen klokka fem.

Å følge klokka var nødvendig, ellers ville det med en slik oppdeling av dagen bli en uryddig arbeidsrytme som i særlig grad ville gå ut over dem som hadde ansvaret for at maten sto ferdig på bordet til hvert mål.

Gårdsgutten Nils hadde også en tid å passe på. Klokka halv seks måtte melka være på "krakken" igjen. Etterpå skulle han blande mel til kuene i den store melbøla. Når det var gjort, hadde bu-deia gjerne nok å ta av ei ukes tid. Melsortene kunne være jord-

nøttmel, kokos, raps, soya, bomullsfrømel, sildemel og rugris. Bonden sjøl og Per går til fjøset for å hente en kalv som skal slaktes. Det er ikke noe særlig hyggelig jobb. Kalven hadde kanskje fått leve et par uker, og nå sto den der og så opp med store, blanke øyer. Men det må gjøres, ikke alle kalver kan settes på. Noen få kroner ble det jo også ved salg til slaktoppkjøperen i byen i morra. Nå var det om å gjøre å bli ferdig med å flå kalven før mørket kom. Parafinløkta ga bare en dunkel belysning.

Klokka åtte er arbeidsdagen slutt, og alle samles rundt kjøkkenbordet med vassgrauten. Etter maten tar bonden stalløkta og går til stallen for å stelle hestene. Han gir dem vann og "sørpe", måker og koster, og strør med sagflis i spiltauene. Så står han litt og hører den kjente lyden av tyggende hester, før han tar stalløkta og går.

Inne på kjøkkenet er det lunt og koselig. Han henter en liten regnskapsbok, og setter seg ned ved kjøkkenbordet. Blir sittende og se på tallene i boka. Solgt 3 tønner poteter. Kan nok regne med å selge 7-8 tønner til. Solgt 7 smågris. I neste måned blir det slaktegrisenes tur. Noen favner ved kan det vel bli til salg i år også. Det var godt at den oxen veide så mye at det nesten ble nok til hele terminbeløpet hos Hypoteken. Hvis nå bare melkeoppkjøret ble så nogenlunde bra i denne måneden også, så kanskje han kunne få råd til ... nei, han får vente og se.

Han legger bort boka og går ut. Vintergata lyser på en mørk oktoberhimmel. Det er et drag av vinter i lufta. Han må se å få pløyd resten i morra.

Liersund – skogers vei til Bragernes med ferje

Av: Per Runar Thoresen

Kilder: Diverse lokale leksikon

Øvre Sund bro er nyåpnet og har inntil videre fratatt oss muligheten til å kjøre over Bybroen. Forøvrig lå ikke Øvre Sund der broen nå ligger, men lenger vest i "Pølsesvingen" Øvre Sund het i sin tid Liersund fordi begge sider av sundet – både Bragernes og Sundhaugen i sin tid tilhørte Lier.

Almanaveien.

Den gamle almanveien over Kobbervik-kleivene gikk forbi Frydenhaug, Austad, Danvik og Lassestrøm før den bøyde av ned til Smithestrøm og krysset over veien og elven ved Liersund. På Lassestrøm kunne man ta veien opp til Konnerud-verket opp Tygebakken og Gamlebakkene. Denne veitraseen ble trolig gjort kjørbar omkring 1730 da driften av Konnerud-verket var i full gang.

Helt siden middelalderen har fergetrafikken ved Liersund vært organisert med Sundmenn (fergemenn) i fast stilling. Det er kjent at befalingsmannen på Akershus oppnevnte Sundmann på 1500-tallet. For å dekke utgiftene måtte gårdene i distriktet betale Sundtoll som var en viss mengde havre avhengig av gårdens størrelse. I dag ville vel de nærliggende gårder heller ha erstatning i stedet? Sundmennene ble belønnet med ett pund smør og ett pund mel og skulle for dette sette de reisende i of-fentlig ærend over elven uten ytterligere vederlag.

Allerede i 1716 ble det laget en militær flytebro over sundet men den tålte antagelig ikke strømmen. Det var flere forslag om bro i tiden som fulgte men de ble ikke realisert. Først i 1812 fikk vi den første bybroen ikke langt fra der den ligger i dag.

Da mistet trafikken over Liersund (Øvre Sund) mye av sin betydning. Den siste Sundmann Walentin la inn sine årer (les påhengsmotor) i 1955. Planene om ny bro har pågått siden 1920 og nå ca 90 år senere er den på plass. Ikke verst.

Litt om gamle setrer inne på Vestskogen og livet der

Tekst: Erik Grinderud

Setervollene inne på Vestskogen ligger der som vitnesbyrd om svunne tider, og forteller sin saga om et fordums seterliv. Tar man seg tid til å betrakte en slik setervoll og samtidig prøver å sette seg inn i livet her inne på skogen i de dager da dette var en viktig arbeidsplass for svært mange mennesker, ja da blir det straks en interessant periode man tar del i. Denne gangen tar vi en tur innom seterplassene Kabretta og Prestesetra. Tar man bilen til Sande og skogsbilveien videre opp til Kalmosetra kan man parkere her, og da er det ikke lange veien til Kabretta, hvor det har vært et stort seterleger.

Ovenfor volden hever Montebello det skønne fjell seg bratt opp. Det het opprinnelig Kikut, men ble i 1895 omdøpt til Montebello, vel kjent fra Montebello – løpet mellom Konnerud og Sande. Det kan ha vært språkmektige Sandefolk som har satt dette navnet på toppen, men noen mener det er en riking i Eidsfoss som står bak dette italienske navnet. Montebellotoppen er 533 meter høy. Tilbake til Kabretta som betyr på telemarksdialekt prim eller mismør.

Vi har det samme navnet i Rondane, nemlig Mysusetet. Kabretta har en vakker setervoll, på vollen er det tallrike steinsettinger etter enkle buer, det har vært en hel setergrend der, og det var et godt beite der oppe. Huset som står der i dag ble bygget i 1890-årene som et standsmessig jaktstott med åtte sengeplasser. Det var direktør Schwarts ved Eidsfoss verk som ble mektig imponert over dette unike område, hvoretter han oppførte dette bygget i laftet tømmer. Eidsfoss verk var eieren fram til 1958, da kjøpte Einar Laustad fra Sande stedet. Selve eiendommen Kabretta har helt fra 1700-tallet hatt fast bosetting, og der bodde fastboende folk frem til 1870-årene, den siste skal ha vært Olav Rønnehue.

Hvis vi herfra går videre opp den bratte bakken i Montebellolien og over en del flater med skrinns furuskog kommer en til Prestevannet. Ovenfor dette ligger Prestesetra med vid og vakker utsikt til Slettfjell og åsslettene syd for dette.

Jeg har hørt at det opprinnelige navnet var Vidvangsetra som er beholdt i den østenforliggende Vievangsåsen. Navnet Prestesetra har den fått etter at Sande prestegård hadde seterleige der.

Kabretta på Vestskogen ca 1915. Foto: Hans Jensen.

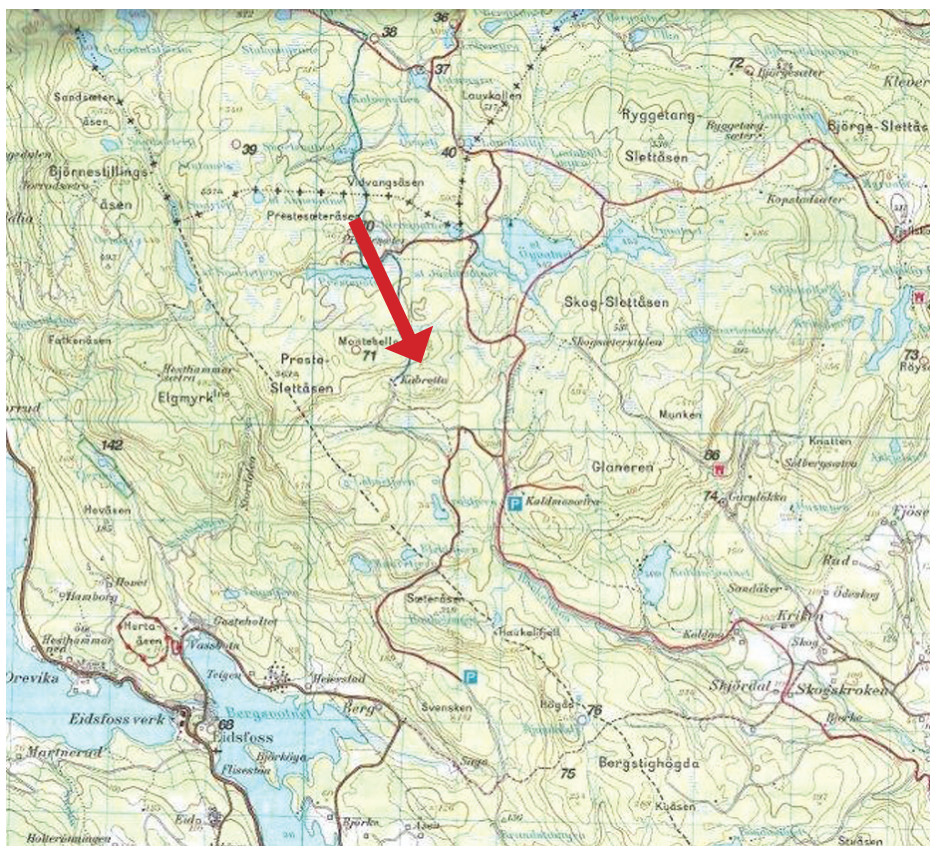
Som betaling for seterleget fikk eieren av gården Skaug i Sande rett til å spise en kirkedugurd hos presten hver gang han gikk til alters i Sande kirke.

Denne avgift ble senere avløst med en daler pr. år, der imidlertid falt bort da Sandepresten sluttet på setra der oppe. Setra og omliggende skog ble i sin tid eiet av Nils Torrud i Hof.

Det ble en gang holdt en beitetakst for Prestesetra. Da ble det fastslått at det var beite for 40 voksne kuer. Der mentes at det var nødvendig å fastslå beitebelegget for Prestesetra og omkringliggende setrer. Setra skal ha vært i drift til ca. 1850, de gamle husene fra 1832 er i dag borte.

Den nye Prestesetra ble satt opp under krigen. Plassen har fortsatt en frodig setervoll, som stammer fra tidligere tiders setersdrift.

Presteseteråsen er Vestskogens høyeste topp 567 m.o.h.
Plassen eies i dag av Selvig Bruk AS.

Prestsetra i 1906.

En lykkelig barndom

Tekst: Per Runar Thoresen

Jeg har tidligere skrevet om enkelthendelser i min barndom og fortsetter gjerne med det da jeg tror mange på Konnerud og Skoger kjenner seg igjen med tilsvarende barndomsminner.

Vi som vokste opp i Grubgt. fordrev våre aktiviteter i nærområdet og det var først når vi ble 12-13 år at vi frekventerte nedre Konnerud som var et stort og spennende område enten det nå var gryende pubertet som trakk oss nedover eller "sletta" til Konnerud Idrettslag.

Det var ikke snakk om de mange utflyktene i den lange sommerferien, men kreativiteten blant 3-4 kamerater var stor. Den yngste av mine 3 eldre brødre var hele 5 år eldre, så det ble lek og kameratskap med andre nabounger og jeg var oftest eldst av 3-4 kamerater.

På småbruket vårt hadde vi en gammel låve hvor kuer og hest etter hvert ble borte. Dermed forsvant også høyet og låven var en yndet lekeplass.

Gris og høner hadde vi fortsatt i mange år etter krigen.

Ilder på besøk

Hønsegården med nedslitt hønsenetting var en yndet besøks-plass for reven om nettene. Mest spennende var det når Ilderen kom på besøk en natt og tok kyllinger. Vi forventet nye besøk og "fattern" la en slagplan med "revesaks" og full beredskap. Det ble en spennende natt da "skriket" fra Ilderen kom neste natt og "fattern" resolutt hoppet ut av soveromsvinduet med den store brødkniven og gjorde kål på Ilderen. Det endte opp med to flotte Ilderskinn som som prydet min mor's sorte drakt når hun pyntet seg.

Bil under verandaen

Bak huset hadde vi den gang en liten veranda hvor noen guttepjokker lett kom innunder. Der laget vi bil med stol, pedaler, girstang og det hele som for det meste var trekonstruksjoner. Kjøringen gikk jo på rundgang og det var om å "fritte fuss" på forskjellige biltyper. Den gamle Chevroleten til Stablum (1937 modell) var yndet ønske for den kjørte ganske fort. Ellers var det mye lastebiler vi etterlignet for på den tiden var det mye kjøring av stein fra gruvemassene i Konnerudkollen. Motorduren laget vi selv og det var lett å høre forskjell på en privatbil og en malende tunglastet lastebil enten det var Dodge, Federal eller noe annet. Ellers laget vi små lastebiler på halvmeters lengde i skjulet. Forakslingen var svingbar påfestet et par meter lang hyssing slik at den kunne svinge. Utfordringen var hjulene, men det fixet "fattern" ved en tur innom snekkeravdelingen på jernbaneverkstedet.

Rattkjelke

Far min var "fjærsmed" på jernbaneverkstedet og han fikk laget en solid rattkjelke som gikk i arv mellom oss ungene. Rødmalt og fin var den med et langt bremsehåndtak. Det var en mekanisk innretning som gjorde det mulig og svinge, men det var

Kamerater i Grubgt. ca 1950. Konnerudkollen skibakke i bakgrunnen.

ikke noen imponerende svingradius. Senere husker jeg vi fikk en "kjøperattkjelke" med vaier som svinganretning og det var stor stas. Når mørket falt på om kvelden var det gjerne en tom fiskebollboks med stearinlys montert i front. All verdens lys var det vel ikke, men det holdt for oss unge barneøyne som ikke krevde så godt lys.

Andakten

Mine foreldre var Bedehusfolk og jeg var som oftest med på møter og fester der. Jeg har bare svake minner fra en hendelse, som min eldste bror (10 år eldre) har fortalt nærmere,

En dag han kom ut i gården hørte han stemmer inne i låven. Han åpnet døren forsiktig og tittet inn. Det var undertegnede som hadde etablert seg på hemsen med talerstol, andaktsbok og egnet habitt for anledningen. Nede på gulvet satt mine yngre kamerater og hørte på "emisær Thoresen" som holdt andakt for sine undersotter. Min bror smilte, lukket døren forsiktig igjen og ville ikke forstyrre seansen som han hadde ganske moro av.

Slaktetid

Sist i november var det slaktetid. Vi hadde alltid 2 griser som ble foret opp. Den ene ble solgt og da hadde vi den andre gratis.

Ofte var det en galte og ei purke og navnet var som regel Trulte og Doffen. Det var mye styr med rengjøring, foring og henting av skyller med trillebår i nabolaget.

Slaktetiden sist i november var et høydepunkt. Det var mange "hobbyslaktere" på Konnerud i den tiden og noen var "våtere" enn andre uten å nevne navn. En av de "tørre" var slakter Andersen (morfaren til Steinar Ruud) som hadde jobbet på slakteriet i byen og var ganske proff. Av en eller annen grunn ble han kalt "stærken"

Far min strei mye med å varme nok varmt vann til slakteren. Han syntes de brukte for mye vann og de fikk sjelden nok og jamret seg en del for det. En del av varmtvannet ble også helt over i tretønne for å briskelåge denne før deler av grisen skulle saltes ned.

De tok livet av grisene med dor og slegge i pannebrasken og grisene hylte fælt før slegga falt. Jeg måtte holde meg inne til dette var gjort, men deretter var det ut og bivåne det hele. Stresspunktet var umiddelbart for grisen ble stukket for å samle blodet i et traufat og det måtte røres ganske lenge slik at blodet ikke levret seg. Når busta var av, var det å henge opp grisene på låven. Det var en 60-70 cm stokk som hang i et tau og var tredd inn i senene foran baklabbene. Deretter åpnet de mavesekken for å ta ut innmaten og sortere ut de edlere deler, som hjerte, lunger osv.

Jeg husker også Andersen tok vare på noen tarmer for å lage pølser, men etter hvert ble tarmer og annet innhold slengt på dynga vår ute, noe sikkert reven var glad for.

Det var vi ungene også som brukte "tisseblæra" som fotball. Man var redd for Trikiner (en parasitt som kunne smitte mennesker) og vi måtte alltid levere en liten prøve på slaktehuset for å sjekke at grisen var trikinfri. Dette var jo et spenningsmoment i seg selv. Har senere lest om at dette ble brukt under krigen. Bl.a. en polsk slakter som smuglet trikiner inn i kjøttboller som tyske soldater fikk.

Et solid måltid til slakterne hørte med og mor sparte verken på maten eller gjestfriheten denne dagen. Etter at grisen var grovpartert var det mor sin tur. Det var ikke fryser den gang, så mye måtte saltes ned. Senere fikk vi på Konnerud noen "frysebrakker" hvor vi kunne leie egen boks. Vi leide plass i en slik brakke som stod ved Solbakken pensjonat. Ellers var det å lage blodklubb, sylte, rull, osv og henge opp skinker - en jobb som tok gjerne en hel uke.. Mitt høydepunkt var å smake på nystekt blodklubb med sukker på.

Cowboy og indianer

I en gruvesjakt som ikke var mer enn ca. 3 m dyp nord for skibakken i Konnerudkollen etablerte vi en "hemmelig base".

Her var tilgang kun for de 4-5 som var innvidde og tilhørte "guttegjengen" og som hadde rett passord ved ankomst. En lang snubletråd med kubjelle i enden ble lagt ut og varslet uvedkommende 15-20 m før inngangen. Det ble laget egen taustige for å komme ned. I den ene delen ble laget "utedo" og spisskammer i den andre delen. Stedet ble behørig bevoktet med gevær (selvlaget av treplanker) og et stort lager av tauverk til å binde uvedkommende som måtte komme. Videre arkiverte vi hemmelige papirer på hemmelige steder i små sprekker/revner i gruveveggene. Oppsparte midler ble brukt til kjøp av brød og makrell i tomat og leverpostei på Skallstad Landhandleri. Den tids rus var vårt første forsøk med å kjøpe (til fatteren som det het i bu-

Artikkelforfatter med katt og høner ca 1950.

tikken) søt skråtobakk. Tanken var at det måtte smake brukbart, men det var mildt sagt j..... for en skjør barnegane. Det ble med det ene forsøket.

Kaniner og høner til middag

Vi hadde kaniner etter krigen og dette var antagelig supplement til kostholdet i familien.

For meg var kaninene ikke mat, men lekekamerater med eget navn på hver enkelt kanin. En dag det var kjøtt til middag var min mor ganske så tyst og hun ville nok ikke piske opp stemningen. Det var jo ikke så lett å identifisere hvor små kjøttbiter kom fra.

Mine eldre brødre kunne allikevel ikke dy seg. Når jeg skulle i gang med saus og kjøtt på skjeen satte de i gang med å etterape kaninens munnsplitt og da skjønnte jeg lunta.

Det ble lenge til neste gang jeg spiste kjøtt og holdt meg kun til sausen.

Mine eldre brødre var gamle nok til å slakte høner og det var en forestilling alle så frem til mens fatter'n var på jobben. Først sveivet de høna rundt i lufta så den ble svimmel. Deretter var det på hoggestabben og øksa kappet hodet. Deretter kom det store høydepunktet hvor høna løp rundt på tunet uten hode. Antagelig ganske grotesk slik jeg ser det i dag, men den gang var det en akseptert handling på gårdene.

Blåserør og rognebær

På nabojordet vårt var det store dreneringsgrøfter og der vokste

Forts. neste side

Rønnehue i ny drakt

Tekst: Per Runar Thoresen

Foto: Reidar Halden

Den gamle boplassen Rønnehue er en av de boplassene med lengst bosetting helt fram til 1950-tallet. Vi finner opptegnelser over salgsdokumenter helt tilbake til 1544.

Plassen eies av Selvik bruk AS men er utleid til Skoger og Konnerud Historielag som har en ivrig dugnadsgjeng som holder stedet i orden. Bildet viser et Rønnehue i ny drakt. De siste 2

årene har Historielagets dugnadsgjeng tjærebeiset bygningene og i sommer stod skjulet ferdig.

Bygningene står bedre rustet mot vær og vind og tar seg bedre ut. Og ikke minst lukter det godt. Går du en tur innover, så slå deg ned med nista på krakken foran veggen og sug inn den gode tjærelukten. Da trenger du ikke pålegg på brødskiva.

Medlemmer av Historielaget kan leie Rønnehue for kr 200 pr døgn.

Forts. fra forrige side

det "blåserør" eller "Hundekjeks" som de vel ble kalt. Stenglene var uthulet og kunne utmerket brukes til blåserør. Rognebær i passe størrelse var den rimeligste ammunisjonen og det var bare fantasien som satte grenser for vår bruk av disse skuddsalvene. Har i tidligere artikkel skrevet om den noe usmakelige bruk ved å ligge i møkkakjelleren og skyte på besøkende på utedassen. Slike hendelser har man nesten fortrenget, men rognebærkrig

mellom guttegjenger var utbredt. En noe mindre akseptabel lek var å ligge på høyloftet/hemsene på låven og skyte mellom plankebordene ut på forbipasserende. En burde jo helst ikke treffe for skuddstedet var lett å avdekke. Høydepunktene var når noen fikk penger til overs og, kjøpte gule erter som ammunisjon i stedet for rognebær. En slik ertesalve sved ganske mye mer enn rognebærene.

Gruvedriften på Konnerud - ikke bare jug

Vedlagte kopi av arbeidsattest fra 2. august 1913 bekrefter sannheten.

Vi gjengir attesten i mer lesbar skrift:

Brevhodet har det fasjonable firmanavnet:

Societe Anonyme des Mines de Jarlsberg

Konnerud 2.de august 1913

Attest.

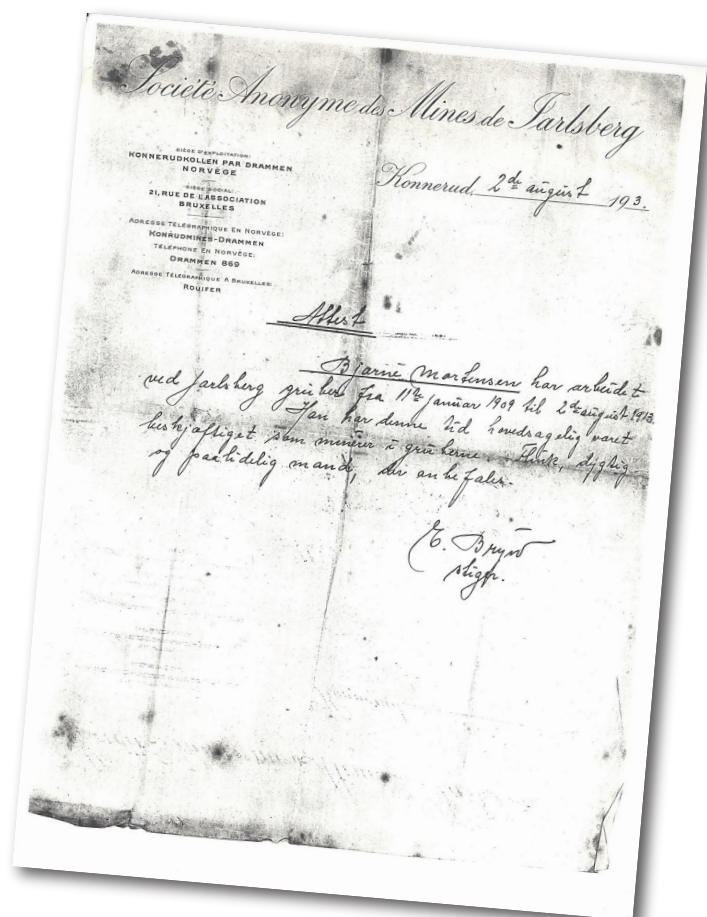
Bjarne Mortensen har arbeidet ved Jarlsberg gruber fra 11te januar 1909 til 2de august 1913. Han har denne tiden hovedsaglig været beskjeftiget som minerer i gruberne. Flink, dyktig og paalidelig mand, der anbefales.,

*E. Bryn
Stiger*

Selskapet som skrev attesten er det siste aksjeselskapet som drev i gruven frem til 1913, da det var slutt.

Dette siste selskapet ble stiftet i 1907 med 2 belgiske og 2 franske eiere + et par nordmenn fra Oslo. På venstre siden av arket ser dere også de imponerende firmaadressene. Norge, Bruxelles og Konnerud.

Bjarne Mortensen var "minerer" og vi antar det er det samme som skytebas. E. Bryn som skrev attesten var stiger (arbeidsformann).

Vann for folk og fe

Det store vanntrauet på Gramsborg stod på tullet som drikkekilde for dyra..

Bildet er tatt like etter krigen på eiendommen ved siden av Konnerud gamle kirke (eies av Arnljot Thorrud i dag)

Svensedammen

Tekst: Bearbeiet av Per Runar Thoresen

Kilder: Audun Knappen (Turisten), og historielagets bok "Vandring langs et vassdrag" og KJFF's jubileumsbok fra 1991.

Mange på Konnerud - store og små - har et forhold til Svensedammen som ligger syd for Konnerud Skistadion 191 m.o.h.. Enten småbarns lykelige stunder med mating av ender eller voksnes vrede over elendig opprydding av buskas både i og rundt vannet eller hurtigfarende rullerløpere som knapt enser dammen i det hele tatt selv om de kjører over den solide World - cup broen ved klubbhuset. Dammen har imidlertid vært sentral for Konnerud's befolkning i mange henseende.

Isskjæring

I en periode før siste verdenskrig var det omfattende isskjæring i Svensedammen. Det var eieren av Drammens Is Rudolf Hansen som drev denne virksomheten og isblokkene ble distribuert til industri, fiskebutikker og annen virksomhet. Det ble brukt hest til å skrape sammen snø i hauger. Utfordringen var den tynne isen nære land og en gang gikk det galt med hesten som datt gjennom og måtte avlives etter en lang tid i det kalde vannet. I 1937 gikk man over til brøyting med bil.

Til å skjære isen ble det installert en bilmotor med sagblad på en kardang (frigjort fra hjulene)

Ved østenden ble det etter hvert bygget en stor bygning med heis slik at isblokkene kunne fløtes i vannet inn til heisen. Dette var nok en kald jobb og det ble satt opp et lite skur med feleovn slik at en kunne varme kaffe og skroten en gang i blant.

Blokkene gikk på skinner innover i ishuset og ble lagret i høyden før travle biler kom og hentet dem før de smeltet. Virksomheten ble avsluttet like før 2. verdenskrig brøt ut.

Da demningen brast

Det er en trykkende varm juledag i 1939, Folk snakker om været og regnet som så ut til å komme. Skyene samler seg. De blir grå og tunge og klokka nærmer seg halv tolv. Da plutselig som et piskesmell knaller tordenværet over Konnerud. Strømmen blir borte i store deler av bygda. Ute pisker regnet ned og slår i bakken som staur. Vannet vet ikke hvor det skal gjøre av seg. Det tar alle veier ut over eksisterende bekker og elver og søker ned i overfylte vann og tjern. Svensedammen er overfylt og damlukene i demningen er lukket og vannet tar seg frem over demningen. Skybruddet synes ingen ende å ta og de vanlige innløp og nye innløp fosser inn i dammen. Demningstoppen er usynlig under vannet. Vil den tåle presset?

Modige menn forsøker å åpne damlukkene, men de lykkes ikke. De sitter bom fast. De må gi opp og tar seg inn til land igjen og ikke lenge etterpå skjer det.

Foto: Else Feiring Olsen.

Den gamle demningen bygd opp av rosentorv¹⁾ innerst og storstein i flere lag utenpå orker ikke mer. I løpet av sekunder feier vannet jord og stein av gårde og vasker vekk de siste rester av århundres overmakt. Brua over veien litt lenger ned holder, men deler av veibanen drukner og føres bort. Det regnet i fire timer og så plutselig var det slutt der oppe.

Tilbake lå et krater av vann og leire og et enormt sår i naturen sterkt tilsmusset av avfall fra gruvedriftens pukkverk som finvasket bly, sink og jern. Her kunne det aldri komme til å gro og floraen ville nekte og slå rot. Eneste mulighet var å fylle opp på nytt igjen.

Det skulle gå et kvart hundre år før vannspeilet tegnet seg i terrenget igjen.

Prosessen startet først igjen i 1958 med Konnerud Jeger og Fiskeforening i førersetet sammen med Idrettslaget. Det gjaldt og få tillatelser fra vannrettighetshaverne og grunneierne. Deretter an langdryg affære med kommunens forskjellige fagetater som tok flere år. Først 6 år senere kunne man feire demningen ferdig.

Med offentlige og private midler ble en ny og sterkere demning i betong reist igjen på samme sted og med samme høyde.

De to påfølgende årene ble det satt ut over 1000 settefisk med en fredningstid på 3 år.

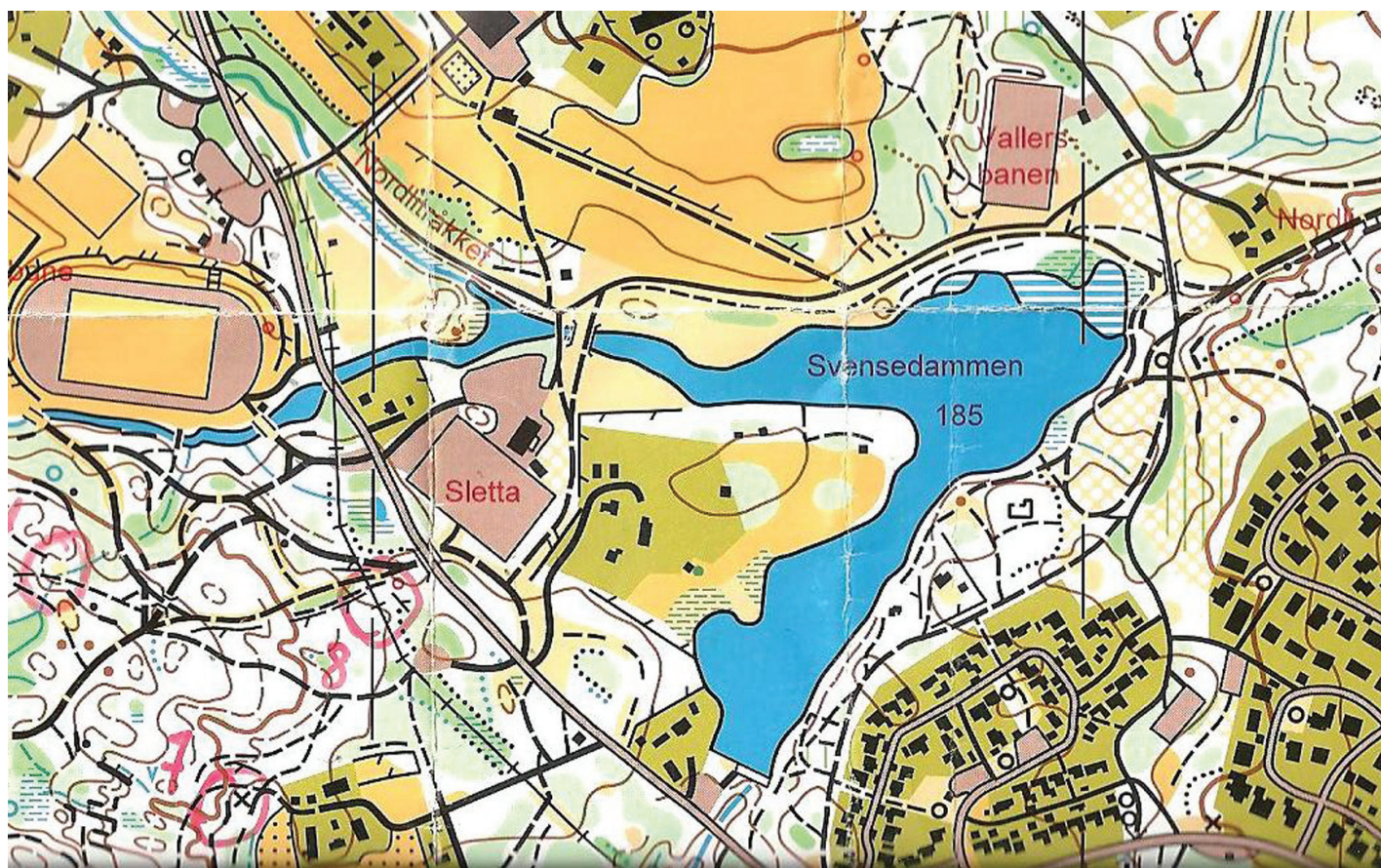
Dessverre ble fiskingen ingen suksess idet den store utbyggingen på Konnerud forsøplet Svensedammen med tilsig av ukontrollert kloakk etc. og den type lukt gav ingen entusiasme til friluftsliv langs Svensedammen.

Mye vann passerte, og mange brev og telefoner gikk de kommende årene mellom fiskeforeningen og kommunen samt andre instanser. Egen føljetong om dette finnes i foreningens jubileumshefte som utkom i 1991.

Gammel historie

Går man lenger tilbake i historien finner enn ut at Svensedammen er ganske så gammel. På et riktig gammelt kart over Konnerud, tegnet av Hein V. Fleek i 1741 framstår dammen med sin karakteriske V-form. Dammen hadde ingen direkte oppgave i forbindelse med bergverksdriften. Demningen som strøk med var riktignok av samme type som Stordammen-demningen og andre dammer i nærheten. Men dammens tidligere navn, Mølleledammen, og Alstrups kverndam samt det forhold at det nedfor lå flere sager og kverner/møller gir grunn til å tro at her har det vært dam atskillig lenger.

Navnet Svensedammen har den trolig fått etter 1789. Da kjøpte Peder Svendsen den plassen som i dag heter Svendsrud.

1) Rosentorv: Fra bergverksspråket en betegnelse på torv som ved hjelp av såkalt rosenspade var skåret i kvadratiske stykker, og som ble brukt som tetningsmiddel i demninger.

Verkenselva 200-årsted

Tekst: Per Runar Thoresen

Foto: Bjarne Jullum

Allerede i 2008 startet Drammen Kommune sine byjubileumsplaner og en gimmick i disse planene var at hver bydel (8 i alt) skulle få sine 200-årsteder. Bl.a. ble det lansert at på Konnerud skulle kommunens Verkenselvaplan fra 1994 videreføres mens Skoger Gamle kirke ble stedet i Skoger. Midlene til 200-årstedene krympet i takt med antall møter i byjubileumskomiteen og noen videreutvikling av Verkenselvaplanen har det ikke blitt. Siste bevilgning var 400.000 kr til de åtte 200-årstedene hvor pengene ble bevilget til "Skilting og markering" Det skulle vel bety ca. 50000 til hver bydel. Vi har ikke sett at politikerne har vedtatt ytterligere krymping av beløpet, men i sommer ble det avklart at det heller ikke var midler til "markering", for skiltet kan vel ikke ha kostet 50.000 kr ? Hvor ble det av pengene?

Markeringen ble lagt inn i Konnerud fellesorganisasjons "vandring" 2. oktober. Ordfører Tore Opdal Hansen forestod "avdukingen" ved Hammerdammen og han skal ha honnør fordi han møtte opp selv om det ikke var penger til hornmusikk, pølser og brus.

Klage på Ligningen

Tekst: Per Runar Thoresen

Klage på ligningen er ikke noe nytt og nedenfor har vi PC-skrevet et gammelt dokument som har ligget i vårt arkiv og nærmer seg 200 år. Det er en klage til daværende ligningskontor i Skoger. Det er såpass lenge siden at vi neppe tror noen skulle bli fornærmet selv om vi oppgir fullt navn. Vi ser at dette var en tid hvor. bl.a. substantivene ble skrevet med stor bokstav. Klageren har tydeligvis også sendt kopi til daværende prest pastor Lund.

Den samme presten finner vi igjen i Konnerud Gamle kirkes Jubileumsbok 150 år som kom ut for et par år siden og hvor historielaget var medforfattere.

Presten Jacob Lund var prest i Skoger/Konnerud i 40 år (1802-1842) – dvs lengst fartstid noensinne i vår menighet. Han ble gift med ei Konnerudjente. (Se eget utdrag fra Jub.boken)

Til
De Herr Lignings Commission for Schouger Ting Laug

Herved vover jeg at gjøre Den Ærede Commision Opmerksom på min Forfatning.

Min Formue bestaaer i det Lille Huus som jeg Beboer, og saa det jeg ved A rbejde Kan fortjene, som nu er at gaae fra den ene til end (:) Andre, Thi det Faste Arbejde jeg tilforen har Havt

er til ingen Ting siden vor Hosbonde H. Jørgen Omsted oppgav sit Boe, Siden Ligning paa Formue og Næring Fanststæd Synes jeg Verkelig , og fornærmelig i de sidste Aaringer at være Lignet alt forhøjt i Formue og Nærings skat i forhold til mine med Borgere for uden oven anførte har jeg 4 uforsørge Børn at Sørge for. Thi haaber jeg den Respective Commision Gundstigt Overvejer mine Kaar, Og saa aftter mulighet Ligner mig Overeenstemmende med Ret og Billighed.

Pastor Lund.

Nedre Strøm Eje d 28 de Juny 1822

Ærb; Ole Pedersen Steen

Til
Velærværdige Hr, Pastor Lund

Gammelt småplukk fra Skoger Sparebank

Tekst: Per Runar Thoresen

Skoger Sparebank var jo banken for folk flest i gamle Skoger Kommune. "Restene" befinner seg nå i Sparebanken Øst sammen med Eiker Sparebank, Drammensbanken og Fokus Bank. Banken ble etablert i 1859 og i anledning bankens 130 års jubileum i 1989 ble det laget et hefte om små og store hendelser de siste 50 årene (fra 1938) forfattet av Hans Skjeldrum og Odd Steen. Noen av hendelsene er ganske morsomme og her kommer et lite utdrag.

1938

I 1938 hadde banken en forvaltningskapital på 11 mill kr og 8 ansatte + vaktmester som også var bud. Lønningen var ikke stor i forhold til andre, men arbeidstiden kort fra 09 til ca 15. de fleste måtte jobbe ekstra som revisjonsjobber o.l på kveldstid. Åpningstiden i banken var fra 0930 til 1400. Det var ingen spisepause og bare noen få sitteplasser. Det var sekretæren med bankens eneste skrivemaskin. For øvrig var det 3 skrivepultplasser til. Det var banksjefen, hovedbokholderen, og kassaføreren. De øvrige vandret rundt. Noen tok ei brødskeiv i hvelvet eller mellom ekspedisjonene. Den gamle bankbygningen lå inn til Schultzgate omtrent der Globusgården ligger.

De harde 30-åra

I disse årene var det mange som ikke greide å betjene sine lån og banken overtok mange eiendommer selv om de lot folk få bo i husene for en billig penge. En stor Skogseiendom Hvardal Skog i Sande på 5000 mål satt banken med i mange år og det var ikke lett å finne kjøpere. I 1938 ble den solgt til Johan H. Andresen for 80 000 kr og ble en del av Selvik Bruks eiendom.

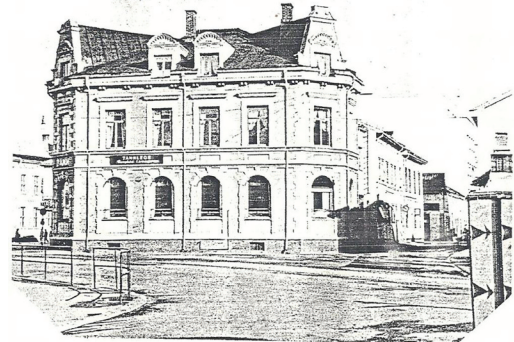
Ligger sammen

Det var vanlig praksis at noen leverte innskuddsbøker for så å hente dem igjen noen dager senere. En dag var en eldre dame innom og leverte to bankbøker lydende på et mannsnavn og et kvinnenavn. Bøkene ble gjerne arkivert alfabetisk når de var ajourført. I dette tilfellet ble de lagt sammen og ordnet inn alfabetisk på mannens navn. Noen dager senere km den samme damen tilbake for å hente bøkene og oppgav navnene. "Å ja, sa funksjonæren, - det er dem som ligger sammen det. Det gjør'em slett ikke sa damen, dem bare bor i samme huset. Undskyld sa funksjonæren, jeg mente bøkene"

Hatten av

Lånesøkere var vanligvis ydmyke personer og kom gjerne med lua i handa som det heter. En dag kom en yngre kjøpmann fra Skoger innom og la fra seg hatten på skranken og sa;" Det er bare to steder en tar av seg hatten når en kommer inn. Det er i kjærka og i banken. Følgelig har vi ikke bare en Gud men to, og det er Gud og Mammon"

En gammel lektor på Latinskolen trosset denne regel. Han la fra seg hatten på skranken og utførte sitt ærende. Da han skulle gå igjen var hatten borte. Det ble lett omkring i lokalet men hatten forble borte. Da henvendte han seg ganske sint til de bak skranken. " Jeg kommer aldri til å ta av meg hatten i Skoger

Skoger Sparebanks bygg, oppført 1898.

Sparebank" Lektoren holdt sine ord. Han var ofte innom senere, men da hadde han sixpence som han ikke tok sjansen på å ta av seg.

Manglende kundevennlighet

Langt tilbake i tid var nok ikke kundevennligheten slik vi opplever i dag. Det hendte at noen kom innom for å få utsatt en låntermin og en gang var en mann innom i arbeidsklær og spurte banksjefen om utsettelse. Jo han kunne jo få det. " Hvor lenge kan jeg vente?" Du kan i hvert fall ha på deg krave først" sa banksjefen. Det ble etter hvert litt kritikk over denne type behandling. Saken havnet hos daværende styreformann Tomas Bjerknes som sjekket at man ikke fikk tilsvarende behandling i et par andre banker i byen. Deretter ble det også mer diskrete behandling i Skoger Sparebank.

Styret behandlet detaljer

I perioder kunne det være 2 styremøter i uken. Både avdragsprotokoller og vekselprotokoller ble behandlet av styret. Banksjefen hadde utlånsfullmakt på 5000 kr. Var det mer måtte styret inn i bildet. Dette var kontantenes tid. Det var verken bankgiro eller lønnskonto eller private sjekker. Forretninger som skulle sende oppgjør for varer kjøpte gjerne bankremitter som ble sendt.

Sykkel

Etter nyttår var det årsoppgjør og avstemminger i mange varianter og det kunne bli mye overtid i denne perioden. Det meste foregikk med utgangspunkt i manuelle protokoller som ble bært ut og inn av hvelvet hver morgen og kveld. Kassaboken var en meget stor rubrikkbok. Aabel som hadde ansvar for denne boken antydte en gang at han trengte sykkel når en skulle fra debet til kredit.

Sparsomhet preget banken

Utlånene ble særdeles godt sikret, ja nærmest helgardering. Markedsføring var ukjent begrep. Kun 2-3 annonser i året kan skimte. Kontormaskiner var det lite av og arbeidsredskapen var for det meste blekk, penn, blyant og viskelær. Skulle en ha ny blyant måtte en gå til banksjefen. Lønna til banksjefen i 1938 var 12.000 kr i året og en assistent 1200 kr.

Under krigen var det restriksjoner på mange måter og smalhans både for bank og kunder men dette får vi skrive mer om en annen gang.

Medlem i historielaget?

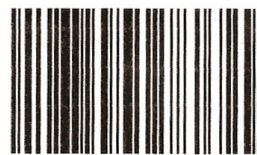
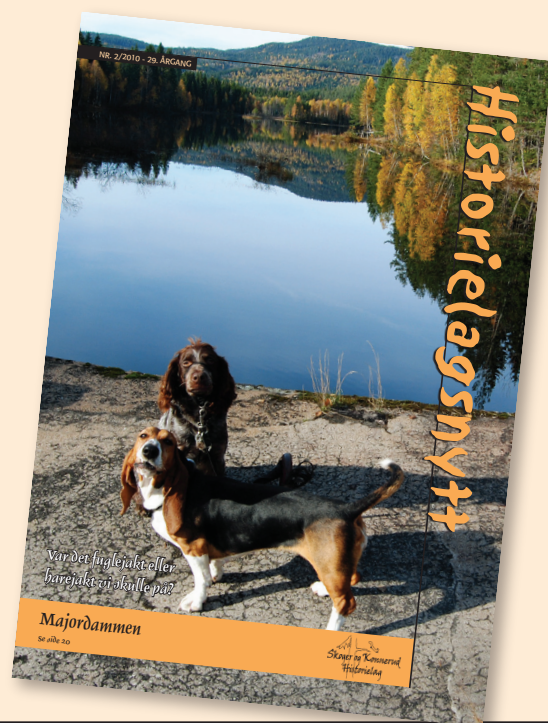
GRATIS MEDLEMSAVIS! Ønsker du å bli medlem og få dette fine bladet "gratis" i din postkasse?

Bli medlem i Historielaget for kr 175,- pr år.
Familiemedlem kr 250,-.

Send penger med angivelse av avsender til
Konto: 2310.21.21554
Skoger og Konnerud Historielag
Postboks 9112, 3006 Drammen

Du kan også sende e-mail eller ringe til:
Per Runar Thoresen:
e-mail: p-thores@online.no, tlf. 908 81 824

Anne-Lise Jonassen:
e-mail: hallermoen@gmail.com, tlf. 917 51 923

32774982321174

TIPPE – LOTTO – JOKER - KENO

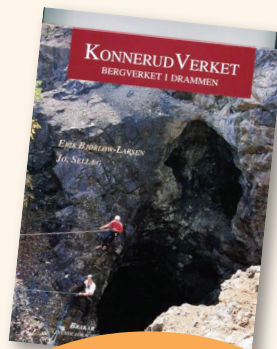
Hver gang du spiller kan du la staten betale en andel til Skoger og Konnerud Historielag. Registrer deg eller gi kommisjonæren vårt reg.nr. **982321174**

Knalltilbud! - Julegaver med innhold

Unikt innblikk i Konneruds 2-300 år gamle historie fra Gruvedriften da det jobbet 3-400 personer på Konnerud.

En bok til kr 150,- eller 2 bøker til kr 200,-
(du velger bok)

Ring Per Runar Thoresen tlf. 908 81 824
eller e-mail: p-thores@online.no

1 bok
kr **150,-**

Begge bøkene
kr **200,-**